

Brammli serije rođeni je 1931. u Zagrebu, gdje završava gimnaziju. Za vrijeme studija minerologije osniva Rafineriju plemenitih kovina. Nakon Drugog svjetskog rata radi kao stručnjak za plemenite kovine u Zagrebu i Zemunu.

Izložba fotografija Ulica Milče Mančevskog, Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 14. lipnja-1. srpnja 2001.

Promjena kuta, poticanje naracije

Doza nadrealnog u motivima koje je Mančevski instiktivno odabrao slijedi njegovo filmski orijentirano razmišljanje u stvaranju kadra. Prepoznatljivost postiže preciznošću i izborom trenutka okidanja, kao i igrom sjena, a važan element kompozicije čini i rafinirani osjećaj za koloristički intenzitet i kontrastno slaganje boja

Ako ste prošlog četvrtka imali priliku prolaziti Medvedgradskom ulicom, čuli ste koncert makedonske grupe Sentence dok je izvodila *session* ambientalne glazbe koji se ugodno uklopio u atmosferu ponovno otkrivena dvorišta skulpture zagrebačke Gliptoteke, prateći isječke filmova Milča Mančevskog. Ovaj koncert makedonske glazbe »prepoznatljiva ritma koji je u krvi«, prema riječima Krunislava Stojanovskog, voditelja programa *Mjesec suvremene makedonske umjetnosti u Hrvatskoj* ili *Mjeseca Sunca (Sunny Moon)*. Nastala u suradnji makedonskih i hrvatskih kulturnih institucija, ova manifestacija, koja se našla u tragu gotovo tradicionalnog interesa zagrebačke publike za makedonsku umjetničku scenu, započela je još 22. svibnja otvorenjem skupne izložbe *Skriveni tekstovi, 2 kustosa + 6 autora* (Tome Adžiević, Ljupka Deleva, Hristina Ivanoska, Oliver Musović, Stanko Pavleski i Žaneta Vangeli) u galeriji Proširenih medija, HDLU, kustosa Sonje Abadžie i Nebojše Vilića. Koncert i otvaranje izložbe u Gliptoteci bili su dio njezine završne večeri. Manifestacija je osmišljena kao multimedijalno predstavljanje mlađe i srednje generacije makedonskih umjetnika, pa su se uz likovnu umjetnost mogli pratiti film i glazba te predavanja. Spiritus movens tog zanimljivog projekta, slikar Krunislav Stojanovski, pronašao je »za-

jedničku nit urbanog, aktualnog karaktera« koja povezuje dvije kulturne sredine, a postoje i planovi da se manifestacija istog karaktera organizira i u Skopju.

Umjetnik dinamična predznaka

Makedonski režiser i fotograf Milčo Mančevski (1959) predstavljen je zagrebačkoj publici serijom fotografija *Ulica*, nastalih 1998. i 1999. Činjenica da režiser izlaže autorsku fotografiju i nije tako neobična, s obzirom na njegov dosadašnji rad. Široj publici sigurno je poznatiji kao autor filma *Prije kiše* (1994), koji je nagrađen iste godine *Zlatnim lavom* na venecijanskom filmskom festivalu, a sljedeće nominiran za nagradu *Oscar* za najbolji strani film, i muzičkih videa.

Serijska fotografija snimljena je u Skopju, New Yorku, Parizu, Kumanovu, kao i na mnogim drugim i mjestima koja odaju autora fotografija kao pripadnika mlađe generacije umjetnika dinamična predznaka. Slike fenomena života na ulici metropola ili anonimnih mjesta Mančevskog prenose vlastiti ritam u simbiozi s određenim magičnim realizmom, u smislu koji se često veže uz romane Gabriela Gárcie Márqueza. Isto kao što je svaki dobar roman ekvivalent *poetske transpozicije stvarnosti*, i fotografije Mančevskog zasnivaju se na zbiljskom životu, još i više zbog prirode medija. Bez ulaženja u diskurs o tome da li fotografska slika prikazuje samo ono što jest, ili postoji mogućnost njezine metafizike, zbilja autorskih fotografija različita je od one životne, premda se zasniva na njoj, a ne bismo pogriješili ako kažemo da sliče nečijem snu.

Pravi trenutak okidanja

Doza nadrealnog u motivima koje je Mančevski instiktivno odabrao slijedi njegovo filmski orijentirano razmišljanje u stvaranju kadra. Prepoznatljivost postiže preciznošću i izborom trenutka okidanja, kao i igrom sjena, a važan element kompozicije čini i rafinirani osjećaj za koloristički intenzitet i kontrastno slaganje boja.

Mančevski često, sukladno svom filmskom načinu razmišljanja i stajalištu, mijenja kutove snimanja. Juktapozicija elemenata različitih stupnjeva realiteta, iako su dio iste zbilje, potiču narativnost. Mančevski vješto koristi mogućnosti medija fotografije u smislu trenutka i stvaranje atmosfere slike, bilo da je riječ o motivu konja u dvorištu ispred kuće, nedjeljnom vjenčanju u Kumanovu ili slučajnim prolaznicima njujorškoga West Boadwaya.

Uspoređujući fotografije Milče Mančevskog i njegove filmove, čini se da su ovisni jedni o drugima, te da se nadograđuju.

Iva Brezovečki-Bidin

rija uzepim monografija majstora fotografije poznatog izdavača Phaidon, koja uključuje publikacije klasika kao i suvremenih fotografa. Serija tih pristupačnih manjih izdanja nazvana je 55, prema 55 ključnih djela svakoga od umjetnika koji su reproducirani u knjizi. Osim umjetničke fotografije serija u žanrovskom spektru u ovom modelu predstavljen...

M. MANČEVSKI

Redergin® amp. 0,3mg/1ml

časopis

»The Photo Review«

Ako pretražujete internetske stranice u potrazi za dobrim informacijama i kvalitetnim štivom o ovom umjetničkom mediju, priključite se na stranicu www.photoreview.org. Taj časopis, premda izlazi od 1976, postao je dostupan i posredovanjem Interneta, te se smatra referencijom za događanja na fotografskoj sceni, a članci pokrivaju osvrte na izložbe, teme vezane uz tradicionalnu tehniku kao i pojavu i jačanje digitalne fotografije, intervju i novosti iz područja fotografskih publikacija i izložaba.

Iva Brezovečki-Bidin

